

DEBRECZENI HIRLAP

Hírteljes árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 3 frt. 50 kr., egy hétre 1 frt.
Megjelenik mindennap,
 vasarnap kivételével.

Felolvasó szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.
 Kiadó tulajdonos:
Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy L. z.
 Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly háza
 Hirdetések a legnépszerűsebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Honatyák oszlása.

Debreczen, július 20.

Öt hónapi együttlét után széteszlik a magyar képviselőház: az új országgyűlés első ülészsaka véget ért.

Mit csinált a magyar törvényhozás az alatt a félesztendő alatt? Vajmi keveset, a mi maradandó alkotás volna. Tárgyalta a folyó évi költségvetést és azzal éppen hogy az esztendő első felének végére elkészült; letárgyalta a valutaszabályozásról szóló törvényjavaslatot; ebbe a két pontha foglalhatjuk össze a törvényhozás működését. Közben megünnepelte a koronázás negyedszázados jubileumát, vitakozott az egyházpolitikai kérdések fölött s feliratot intézett a királyhoz, válaszul az országgyűlést megnyitó trónbeszédre.

Mint ebből látható, a félesztendei munkának elég kevés az eredménye. Ha az arany-értékről szóló törvény nincs, a honatyák bizony alig vihetnének valamit haza választóiknak. Így, ezzel az egy, kétségkívül fontos törvénnyel elfeledtetetik öt hónap munkájának meddőségét.

De csak egyelőre. A nemzetet nem lehet egy dologgal, bármilyen nagyjelentőségű legyen is az, kielégíteni. Meglátja, észreveszi, hogy a parlamenti helyzet sivár, egészségtelen s hogy Szapáry, ennek a helyzetnek az előidézője, nem teremtett feladatára, nem áll hivatása színvonalán.

Ez sohasem tűnt ki jobban, mint a most bezárult ülészsak alatt, midőn a mi-

niszterelnök egy erőszakoskodó embert ültetett be a ház elnöki székébe és annak segítségével igyekezett uralkodni a törvényhozáson. Azelőtt is voltak zajos ülések, de olyan viharok, — minőket az elnök az idén támasztott, soha sem fordultak azelőtt elő. A ház megrendszabályozása, a parlamenti tárgyalások szabadságának korlátozása mindig a levegőben függött s az ellenzéknek a tárgyalások szabadságaért kellett nem egy csatát vívnia.

A pártviszonyok, legalább tényleg, nem változtak: a kormány nagy többség fölött rendelkezik. És ez természetes: ő teremtette meg ezt a többséget a választások rendkívülisége által. Hanem azért még sem az ez a többség, a mi azelőtt volt, nem is szólva azokról a majoritásokról, melyek a Tisza-érában graszszáltak.

Félre nem ismerhető, szemmel látható az a mély hatás, melyet Apponyi Albert gróf nemcsak a nemzet minden rétegére, de magára a parlamentre is tett ez ülészsak alatt. A nemzeti párt vezére az utolsó félév alatt igazán nemzeti párti államférfiúvá bontakozott ki és biztosította magának a kormányképeség talaját fel-ugy, mint lefelé. Ma még nincs változás a pártviszonyokban, a kabinetben; de a széteső képviselők nem tudják, hogy mire őszre visszajönnek, nem éri-e őket nagy változások meglepetése.

A Szapáry-kormány legjobban éri az Apponyi fölényét s csaknem ideges kapkodást fejtett ki legutóbb, hogy pozícióját megerősítse. A kabinet rekonstrukciója, — különösen azóta, hogy a miniszterium legnépszerűbb tagja, mondhatnók: igazi oszlopa kidült, állandóan napirenden volt, — és az örökös miniszterjelölt: Zichy József gróf neve naponkint legalább kétszer megfordult az újságokban. Az utolsó hónapok csupa tanácskozásokkal teltek el, hogyan lehessen a kabinetet megerősíteni, hogyan lehetne a Tisza-frakciót megnyerni, hogy legalább ideig-óráig fenntartható legyen az az uralom, mely olyan ingatag talajra van építve. És ha ma, mikor a képviselőház széteszött, csak egy miniszteri kinevezés történik is, teljesen bizonyosra vehető, hogy az őszi lésszakig több új név jelenik meg a hivatalos lap első hasábjain miniszterelnöki ellenjegyzéssel.

Hanem hát ezek sem fogják Szapáry pozícióját erősíteni. Legfeljebb meghosszabbítják életét a közigazgatási reformig. Mert a Szapáry manipulációja következtében eltorzult idétlent újra ki fogják pólyázni a ház asztalán és még egyszer azt fogják követelni, hogy a nemzet képvisellete ismerje el egészséges gyermeknek. Az őszi ülészsak még a budget előtt — így van a megállapodás — veszi föl a közigazgatási reform tárgyalá-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A fészek.

— Irta: Rudnyánszky Gyula. —

Mikor fészkekre száll a kis madár, elhallgat éneke. Fönn a magasban, a napfényes levegőben mint édesen ömlő csodaforrás csattog vidám dala; de mihelyt szárnya megérinti a puha fészek pelyhét: a dallamok árja befelé fordul a szívébe s elnémul a madár.

Bucszó napsugár utolsó csókjától reszket a lomb, aludni készülő falevelek ölébe simul az erdei szellő és a madárfészek fölött lágy esthómálylyal ölelkezik az alkonyi csend. A dalos madár pedig még egyet csicsereg, azután behunyja szemét és boldogan elszunnyad a fészeken.

Csuf, rágalmazó, mérges hegyű emberi nyelv, hogyan lehetsz te mégis oly lelketlen, hogy, a fészekhez csupa becsmérő fogalmat kötsz?

Az Isten háta mögött elmaradt városnak a neve: unalmas fészek!

Hát nem igazságtalanság ez? Hiszen valósággal a paradicsomról kellene így szólni a föllobbant lelkesedés hevében, hogy: mennyei fészek!

En legalább még a verebet is szeretetreméltó madárnak tartottam mindig, a mikor fészket rakott. Hány szál szalmát kell fölcepelnie az akácfa tetejére, a mig elkészül a pelyhes otthon!

Hát még a fecske, mily bájos, mikor fészket épít!

Hányszor elnézegettem mohó szemmel és szívem csordultig megtelt édes vágyakozással: bárcsak én is szert tehetnék egy ilyen rejtett kis fészekre!

Kicsi fészek volt mindig a vágyam; még a mikor palotáról álmodoztam, annak a legkedvesebb zugolyába is beleálmodtam magamnak egy bájos kis fészket. — Néha rózsaszínű függönyök szegték, máskor friss mezei koszoru övezte; de mindig csak fészek volt a neve.

Költészet és szerelem csak ilyen ismeretlen, kis fészekben élhet; már pedig költészet és szerelem nélkül annyit sem ér az élet, mint egy eltörött fazék, melyet a koldus az árokszélről kihajít az országútra. Nekem tehát nagyon kedves madaram volt gyermekkorom óta a fészekrakó fecske. Bele is kapaszkodtam az élet keresztjének czipelésébe; de fészekrakó ábrándjaim azért nem hagytak el és bármennyi vihar dulta árnyas berkeimet, illúzióim rózsaszínű fátylát egy sem téphette szét.

Hanem azért, mikor téged megláttalak, édes kincsem, mégis megdobbant a szívem és aggódva kérdeztem, hogy mi lesz már most az én szerelmesen dédelgetett kis fészekemmel?

Mikor megláttalak, hófehér ruhában, ragyogóan, mint a nap, büszkén, mint a teremtés koronája, hódítóan, mint egy bűvös zenéjű dal, lejtettél felém.

Az egész világ neked hódolt; minden élő téged ünnepezt; szebb voltál, mint egy májusi est illatos eső után. És én remegve álltam a kettőnk elválasztó láncon innen és lázasan tűnődtem azon, hogy mit érne, ha meg is hódíta-

nálak, — igénytelen, zápormosta, szélzilálta, nap-sütötte kis fészekbe még sem vihetnék!

Drágakő csak aranykeretbe való; gyémántnak nem lehet ólom a foglalatja. Ki ne nevesse, üdvösségem, de szörnyű rémület fogott el arra a gondolatra, hogy a kis fészek álmáról le kell mondanom, ha téged feleségül veszek. Mert az világosan állt előttem, mint káprázatos való, — hogy te vagy a mindenség legnagyobb drágagyöngye; nem vihetlek tehát holmi fecskerakású kis házba menyecskének.

Szerelmem az eget ostromolta; azt hittem, lángolóban szeretni már nem lehet. Hozzá még a fantáziám is megittasodott látásodtól; úgy, hogy mikor először megszorítottad a kezemet hatalmas fehér kezecskéddel, rögtön fölépíttem tündérország közepén azt a mesés kastélyt, melybe te majd beköltözöl királynénak.

Ember olyant még nem látott, de még a képzelet sem teremtett soha, a minő tündérpalotát én a te számodra építettem.

Ég és föld között, napsugaras báránnyal uszott az én palotám végig a mindenségen. Soha meg nem állott, úgy, hogy ablakaiból minden pillanatban a természet más-más remekét lehetett látni. Örök tavasz virult a palota körül, csodálatos nagy, duzzadt fehér rózsák nyíltak mindenfelé s kaczerán megszászorozódva tükrözöttek a márványfalak fényében.

A palota előtt tizenkét hófehér hattyu kényeskedett, kristályból faragott, bársonymohával bélelt hintóba fogva. A fogat előtt fehér fecskék feszegettek kengyelűt apródokul, makk kopáncsból kipattant mákszem tündér volt a kocsis, hátul pedig a leffentyükön két vadgalambszemű Amor lógatta magát.

sát. Jól teszi, hogy a budget előtt, mert ez a reform elerőtleníti Szapáryt s az új kabinetnek nem lesznek kötvé a kezei elődének költségvetése által.

A parlamenti szünet, mindent összevéve, nem lesz üdülés a munka után, de erőgyűjtés az újabb harcra; arra a küzdelemre, melyből ki kell bontakoznia az igazán szabadelvű, modern és mindenek fölött nemzeti állam kormányának. Azért hát üdüljenek a hon atyái; gyűjtsék erőiket, hogy ez a küzdelem minél fényesebb diadalára vezessen azoknak az elveknek, melyekért minden szabadelvű politikus a lefolyt félév alatt is lankadatlanul harcolt.

— Országgyűlés. A főrendiház ülése július 19-én. A főrendiház tegnap rövid ülésben végzett több kisebb javaslaton kívül az italmérsi jövedék módosításáról szóló javaslatokkal és a valutareformmal. Megelőzőleg Gyulai Pál, gróf Keglevich István és gróf Szapáry István felszólalásai után, felfüggesztette id. gr. Zichy Nepomuk János mentelmi jogát. Gyulai Pál és gróf Keglevich István kérték a mentelmi jog felfüggesztését arra való utalással, hogy magának e jognak tekintélye követeli, hogy a megtámadott törvényhozók kiadassanak, ha erre alapos ok forog fenn. Az italmérsi jövedék módosítására vonatkozó javaslatához a főrendiház vita nélkül hozzájárult. — Általánosságban nem történt felszólalás a valuta-javaslatoknál sem. Az osztrák-magyar bank alapszabály-módosítására vonatkozó javaslatnál gr. Desseffy Aurél arra hívta fel a miniszter figyelmét, hogy a köteendő új bankkegyezményben legyen tekintettel a földhitekre. Wekerle Sándor pénzügyminiszter válaszában kijelenti, hogy a bankkegyezményben figyelemmel lesz erre, de természetesen csak annyiban, a mennyiben a bank mobilitásával összefér. Második felszólalásában az éremkegyezményről gróf Desseffy Aurél felvetette azt a kérdést, mi történik akkor, ha Ausztria a javaslatot módosítaná. Wekerle erre azt a fontos

kijelentést tette, hogy a mennyiben a tehérmegosztási kvótán történnék változás: — ezt el nem fogadná. Egyébként nem tartja a módosítások bekövetkezését valószínűnek.

— A családjog tervezete. Az igazságügy-miniszter Králik Lajos dr. fővárosi ügyvédet bízta meg a családjog tervezetének kidolgozásával. Az új tervezet mint híre jár, a különféle vallású házasok viszonyait a fakultatív polgári házasság alapján szabályozni fogja.

— Újabb tüntetés Bukarestben Magyarország ellen. A „Romanulu” szerint a bukaresti egyetemi polgárok dr. Lucacziu László laczfalusi plébanos tiszteletére banketet rendeztek az „Union” szálloda disztermében, melyen a tanulókon kívül számos egyetemi tanár és képviselő vett részt. Az első felköszöntőt Orescu egyetemi rektor tartotta Károly királyért és Ferdinánd trónörökösért, „aki nemcsak Románia, de románok királya leend.” Gradisteanu Péter a román nép egészségéért mondott felköszöntőt, Lucacziu pedig a románizmusért emelte poharát. A jelen voltak diszes albumot adtak át Lucacziunak és midőn Bukarestből elindult, testületileg elkisérték a pályaudvarig. A bukaresti „Vointa Nationala” is leírja a Lucacziu tiszteletére rendezett banketet és azt mondja, hogy a banket végével az összes jelen voltak „Destéplate romane” (Ébredj fel román) című dal éneklése mellett elmentek „Mihály vajda szobrához”. — A kormánypárti „Timpul” is közli minden megjegyzés nélkül ezen banket lefolyását, de más helyen vastagabb betűkkel ezeket írja: „Ő felsége a király és ő királyi fensége a trónörökös a leemberg-cernovici vonalon tér vissza az országba anélkül, hogy Bécsben megállapodnék.” — A Bukarestből visszatérő Lukács László magyarországi fogadtatására a hatóságok, hogy mily intézkedést tettek, nem tudjuk, Miletics Szvetozár országgyűlési képviselő volt s mentelmi joga dacára elfogták s a hatóságok aztán öt évi börtönrre ítélték, mert Belgrádban az összes szerbek uralkodóját éltető banketen résztvett. Lukács László nemcsak résztvett, de ünnepelt hőse volt annak a bukaresti banketnek, amely I. Ferencz József helyett

Károly romániai királyt akarja a magyarországi és az erdélyrészi oláhok királyává tenni. Lukács ott volt a gyűlésen s nem tiltakozott a hazája területi épségét megtámadó tőzstok ellen s ezzel maga is részesévé vált annak a cselekménynek, amelynek czélja a magyar állam egy részét idegen uralom alá jutatni. A felségsértés e büntetése életfogytiglan tartó fegyház, de azért Lukács Lászlónak, ha ugyan hazajön, aligha lesz baja, mert a Szilágyi kir. ügyészei nem látnak, nem hallanak semmit s a magyar kormány bizonyára még azt sem tudja, hogy az ő bűnös tétlensége következtében elmérgesedett oláh mozgalom oly arányokat öltött, hogy például a Mocsonyi-család tagjai, akik pedig mérsékeltebb mederbe akarták terelni a román ügyet, 300 forinttal azon adakozók sorába léptek, akik a brassói „Gazeta Transilvaniei” gyűjtőive szerint a következő czimen adakoznak; „Hozzájárulási iv a tordai és aradi fosztogatások és vadságok okozta károknak helyreállítására.”

— Wekerle és a Rothschild-csoport. A konverzió tárgyában a magyar kormány és a Rothschild-csoport közt fölmerült nézetkülönbségek terjedelméről és kihatásáról szóló hírek túlzottaknak tekinthetők. Az a tény, hogy Wekerle dr.-nak hozzávetőleges szerződési tervezetét nyilvánosságra hozták, csak rosszakaratu indiszkrécióra vezethető vissza és gyanúját, hogy olyan oldalról keletkezett, mely a pénzügyi műveletnél fenforgó kombinációkkal nincsen megelégedve. E kombinációk azonban, a mennyiben a műveletbe vonandó pénzüintézetek és tőkepénzesek csoportosítására vonatkoznak, éppenséggel nem oly változhatatlan előfeltételei a műveletnek, hogy sem a kérdés végleges megoldásának időpontjában, akár az egyik, akár a másik részről engedékenység nem volna várható. És ha a konverzió-ügyletet magát el is napolják össze, mégis szükségesnek tartják Budapesten, hogy a helyzetet legalább az említett csoportosítás tekintetében már most tisztába hozzák. Wekerle minisztert ez ügyben bizonyára nem vezeti elfogultság, de viszont elvárják Budapesten, hogy a másik részről sem fog animozitás mutatkozni.

És nem váltunk el, hiába akarta a világ, és egymásé lettünk, hiába is gátolták az emberek!

Én nem tudom hogyan történt: karöltve mentünk az illatos uton.

A nap leszalt, a munkások hazafelé siettek, az égen oszladoztak a felhők és mi ketten egyedül maradtunk a réten. Oly édes volt az est, a zizegő buza közzül integettek felénk a buzavirágok, a fűben csillogott a harmat és mi egymára néztünk és sirva fakadtunk és a szívünk megtelt boldogsággal.

A fejünk felett fészkekre siető madarak suhantak el és mi is megfordultunk és álmodozó léptekkel, szóltanul egymáshoz simulva, lassan indultunk haza.

Valami titkos hatalom vezetett, bekötött szemmel is haza találtunk volna. És a mikor beléptünk az édes otthonba, szerelmünk üdvösségünk cziczomatlan templomába, mindjárt ráismertem és lábaidhoz borulva térdeidet csókolva, rajongó lázzal suttoztam:

— A fészek! a fészek!
Igen a fészek volt, az én megálmodott, édes kicsi fészekem.
Fehér csipkefüggönyös szobácska, bájos, tiszta, és éppen akkora, a mennyiben egy boldog szerelmes pár megfér.

— A fészek! . . . Az én kis fészke! . . . egyre csak ezt mondogattam. És mikor már szerelemtől tuláradó szívvel be kellett a szememet hunynom, hogy el ne szédüljek, ott a kis fészkebben a te tisztaságod üdvözítő áldozatával megszentelt szobácskában, közel az éghez és közel te hozzád diadalmasan rebegtém:

— Itthon vagyunk, a mi kis fészkebben vagyunk, édes feleségem!
Te pedig nem szóltál, némán a keblemre borultál.

Mikor fészkekre száll a kis madár, elhallgat éneke. (B. Hp.)

Virágtündérek, nagyszakálu gnómok, pajkos kis manók sűrűgtek forogtak a termekben. szolgálatodra készen. Szédítő illat, bűbajos pompa mesés különösség mindenütt. Gyertyák helyett a szobákban óriási gyémántok égtek és függönyök helyett holdsugárral összevarrott, lilomszirmokból szőtt ezüst kődfátyol takarta az ablakokat. Az étkező teremben tükör a falokon apró márványpolcokra ültetve, mókusok barackmagokat fordáltak s majszoltak; a rejtelmes homályu hálófülkékben pedig láthatatlan gerliczék turbékolnak.

Irjam tovább? minek? Hiszen a tündérvárnak immár vége.

Egy napon rájöttem, hogy szerelmem hozzád nem költői ábránd, hanem izzó, hatalmas szenvedély és ekkor egy varázsütésre összeomlott és eltűnt a hűvös kastély és helyette a ragyogó főváros legszebb helyén remek palotát emeltem neked.

Pompás fogatok, kitűnő szolgaszemélyzet, sorfalat álló inashad, szakácsok komornák és a palotában pazar fény és fősleges kényelem. Keleti színek bujasága együtt a nyugati izlés fufangjával, stilszerű butorzat, remekbe készült darabok, neszfogó szőnyegek, nehéz selyem függönyök stb.

Minek részletezzem? Hiszen ismered a bouidoirok sablonos költészetét, a modern fényűzésnek tulterhelt dekoratív leleményességét. Minden készen volt, a kulcsot a kezemben szorongattam és azt hittem, hogy már nem szerethetlek jobban . . .

Hanem aztán egyre mélyebben belemerültem a lelked nézésébe. Tüneténes világot láttam: fősleges, egyetlen babonás, végtelen világot, melyik része ez a teremtésnek? Egyik sem! A te lelked egy egész külön világ, melyet az isten sok ezer esztendei gondolkodás után, alkotó ihlete legtisztább gyönyörében teremtett.

Szép lelkű, édes leány, nem hozzád való ez a cifra méz máz! Erdei magányhan szép

kis svájci házat álmodtam az éjjel. A ház fenn állt a hegyen, messze el lehetett látni erkélyére de magát a házat százados fák lombjai rejtették. Egy vak és süket cselédet fedeztem fel valahol, azt helyeztem el a kis svájci házba, hogy a mikor kiszolgál, se ne lásson, se ne halljon. A mikor kellett az mind oda lent volt a majorságba; figyelmes svájci polgárcsalád gondossága és hasonlósága állt rendelkezésünkre. És szóljak a kis svájci ház belsejéről? Nem, édes! ezt majd csak te lásd legelőször, a te szemeid szenteljék fel a boldog szerelem e kis hajlékát, a mikor esküvőnk után álmodozó szívvel ide belépsz.

Nos és hol van az a svájci ház? Hát bizony ez is eltűnt nyomtalanul.

Jöjjetek a kegyetlen emberek és lerombolták. Jaj de jól tettek! A kegyetlen emberek azt hitték feldulják boldogságunkat, megölik szerelmünket ha romboló munkájuk után a kis svájci házban kő kövön nem marad. Susogtak az éles nyelvük a füledbe mindenfélét. Szegény vagyok, semmim sincsen, álompénzen vásároltam neked a tündérpalotákat, én, a kitagadott földönfutó. Aztán egyebet is mondtak, rosszabbnál rosszabbat felőlem. Rágalmaztak megaláztak, a szivem sebeibe markoltak szennyes kézzel, el akartak tőled minden áron szakítani. Jaj de okosan cselekedtek!

Megszenvedtem, megkínlódtam miattok, a kedves derék jó emberek miatt: de a mikor senkim sem volt a ki védelmezzen, te szembe szállottál érettem a viággal és az enyém lettél hogy megvédelmezhesz ellenségeim és barátaim ellen.

Oh hősnőm, királyném, álmod, édes szerelmem, minek átkozzam én az embereket, mikor téged áldhatlak?

Mikor el kellett volna válnunk, mert a világ halálra keserített, te nyakamba fontad forró karjaidat és reszketve sugtad fülembé az édes vallomást: Meghalok utánad!

Én pedig csak ennyit feleltem rá: Érted élek!

Egy kis statisztika.

Debreczen, július 20.

A múlt hó végén jelent meg az országos statisztikai hivatal által összeállított helység-névtár. Adatai az 1890/91-diki népszámláláson alapulnak.

Mi debreczeniek és hajdumegyiek örömmel forgathatjuk a közel 2000 lapra terjedő vaskos kötetet, mert sem nagy Debreczen városának, sem Hajdumegyének nincs semmi oka sem félni az országos átlaggal való összehasonlításkor.

De hát beszéljenek a számok. Debreczen városát népesség tekintetében csak három város előzi meg, ezek: Budapest fő- és székváros 492.237, Szeged 85.569, Szabadka 72.737. Ezután jó Debreczen 56.940 lakossal s utána még csak két város van, melyek lakossága az ötvenezret meghaladja, H.-M.-Vásárhely 55.475 és Pozsony 52.411 lakossal.

Magyarországon a társországok nélkül 105 városban vannak a lakosok 10 ezere felül; ezek között Hajdumegyéből 4 város található: H.-Böszörmény 21.238, H.-Nánás 14.457, Hajdu-Szoboszló 14.728 és Balmaz-Ujváros 10.262 lakossal.

Ha pedig azt vizsgáljuk, hogy minő arányban áll a városok száma a megyékhez (városok alatt csak a 10.000 lakossal, vagy azon felül bíró községeket értvén), azt tapasztaljuk, hogy Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegyében van 12, Bács-Bodrog- és Jász-Nagy-Kun-Szolnok-megyékben 11-11, Békésben 8, Csongrádban 6, Hajdumegyében 5 van tízezer lakost számláló város. A többi megyékben mindenütt kevesebb, sőt 22 vármegyének egyetlen ily városa sincs. Tehát vármegyének tekintetben az országban a 6 dik helyen áll.

Annak összehasonlítása is érdekes és tanulságos, hogy milyen százalékat képez a városokban lakók száma a vármegye összes lakosságához képest. Milyen erős a vármegyékben a fejlődésre képes városi elem?

Ha a vármegyék lakosságát ily szempontból vizsgáljuk, úgy az első hely Csongrádvármegyét illeti, a hol a lakosság 85 százaléka 10 ezer lakoson felüli városban lakik. Második helyen áll Békésmegye, hol a százalék 61, harmadik pedig Hajdumegye 60 százalékkal. Csak azután jön — az ország fővárosát is beleszámítva — Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye 59%-kal. Ezeket kívül csak Jász-Nagy-Kun-Szolnok (55), Csanád (44), Brassó és Bács-Bodrogmegyében haladja meg a városi elem a 30%-ot, sőt az említettek közül egy megyében sem éri el a 20 százalékat sem.

A mi az egyes községek területének nagyságát illeti, e tekintetben Debreczen városa áll legelől 166.572 holdnyi területtel. — Debreczen városán kívül még csak 5 városnak van százezer holdnál több területe. Kecskemétnak (151.696), Szegednek (141.875), Szabacskának (166.077), H.-M.-Vásárhelynek (132.260) és Kis-Kun-Halásznak (112.188).

Elég kedvezőnek mondható még a statisztikában ránk nézve a területhez viszonyított népességi arány, a relativ népesség, mely pedig a világstatisztikában is a haladás egyik legbiztosabb fokmérőjének tartatik.

Megkísérlettem e tekintetben az országnak több megyéjében a viszonyszámokat összeállítani, azt keresvén, vajjon hány hold föld jut az egyes vármegyékben egy-egy lakosra.

Ha Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegyébe a főváros lakosságát és a főváros területét is beszámítjuk, akkor ott egy lakosra 182 hold esik. Sopronmegyében 216, Csanádmegyében 222, Hajdumegyében azonban csak 3004 holdra jut egy lakos. S míg Pestmegyében 89, Sopronban 83, Csanádban 807 lakos esik egy négyzet kilométerre, addig Hajdumegyében csak 59,6; de ez is jobb az egész ország relativ népességi számarányánál (a társországokat nem számítva), mert ott egy négyzet kilométerre csak ötvennégy lakos esik.

Pest, Sopron és Csanádmegyénél e tekintetben jobb számokat egész Európában csak kevés állam mutat. Így Anglia relativ népessége 112, Németalföldre 128, Belgiumé 194, Oroszországa 98, a német birodalomé 84. Jóval kisebb vármegyénk relativ népességénél Romániáé 41, Törökországa 25 és Oroszországa 16.

Ezek a rideg számadatok, de azok részére,

kik a legcsekélyebb műveltséggel és statisztikai érzékkel bírnak, ezekhez kommentár nem szükséges; mindenki kiolvashatja belőlük azon szerencsés viszonyokat, a melyeknek Debreczen városa és Hajdumegye közönsége csak örvendhet.

Irodalom.

A zeneakadémia évkönyve.

Több előkelő fővárosi lap vezércikkben foglalkozott az országos magyar királyi zene- és színművészeti akadémia által tíz évi fennállása óta produkált eredménnyel, de mind oda jutnak, hogy annak a félmilliónak, melyet az ország tíz év alatt erre az intézetre pazarolt, nincs meg a kellő gyümölcse. Az akadémia ez évi viszonyaival foglalkozó évkönyv két részből áll; a zenészet osztály értesítőjét Dr. Harrach József a színészeti osztály vagy is az országos színésziskola értesítőjét dr. Váradi Antal szerkesztették.

A zenészet í osztály történetében kiemelkedőbb mozzanatok nem igen fordultak elő, ha csak azt nem tekintjük annak, hogy a zongora tanár-képző révén kiegészítést nyert az intézet a gyakorló iskolai tanfolyam életbeléptetésével, hol a zongora tanítás az elemi fokon indul meg s alkalom van a tovább haladásra okvetlenül szükséges gyakorlat elsajátítására. Az egyházi zenének intenzívebb művelésére is tétettek intézkedések; amennyiben a zenészet osztály orgona tanszakán az egyházi zene karvezetői képzése czéljából a kath. liturgika és a Gregorianus-ének tanítása kötelezőnek mondatott ki.

A zenészet osztály tanártestülete Mihailovich Ödön igazgatóval együtt 19 tagból állott.

Maga a zenészet osztály négy tanfolyamra oszlik: 1., az akadémiai, 2., a zongora tanár-képző, 3., az előkészítő és 4., a gyakorló iskolai tanfolyamra.

A tanárok működési köre és az előadott tananyag regisztrálása után az állami segélyben és ösztöndíjban részesített tanulók névsora olvasható.

Az intézet ez évben több alkalommal lépett a nyilvánosság elé. A tanári testület több tagja közreműködésével tartott Liszt-szobor-alap hangversenyen kívül bő alkalmuk nyílt a növendékeknek a koronázási emlékkönyvben, a szavalmati matinéén, öt nyilvános, négy házi és két vizsgálati hangversenyen való szerepléssel készülségük és képességük bemutatására. Az összes tanszakokon finövendék 88, leány növendék 164, összesen 252-en voltak, kik közül minden tárgyból vizsgázott 214, egy vagy több tárgyból vizsgálatlan 18.

Ez évben alakult meg az akadémia kebelében az olvasókör, mely módot nyújtott az akadémiai komoly törekvésű ifjaknak a zeneirodalom kiválóbb és nevezetesebb műveinek olvasására és tanulmányozására s az ezek feletti eszmecsereére.

A beiratások szeptember 1—10-ikéig, a felvételi vizsgálatok pedig szeptember 12-én tartatnak. A felvételi feltételek minden tanszakon különbözőek.

A színészeti osztály vagyis az országos színész iskola évi jelentése elején az elhunyt Csiki Gergely érdemeinek méltatásával foglalkozik.

A színész iskola drámai osztályába felvett növendékek száma 26, az operai első osztályba pedig 9-en, ezzel együtt az összes növendékek száma 71, 11 ifju, 57 leány, még pedig a drámai osztályokban 55, az operaiakban 16.

Az intézetben ez évben több ösztöndíj alap létesített. A tantestület és tisztikar Mihailovich Ödön igazgatóval együtt 9 tagból áll.

A növendékek többször léptek a közönség elé, a budai várszínházban három drámai előadást tartottak, 1892. január 5. 12. és február hó 27. napjain. Az előadott tananyag felsorolása után a házi és a nyilvános záró vizsgálataik sorrendje és programja van kinyomtatva. Az intézet kebelében fennálló segélyző alap vagyona 2201 frt 87 kr, a könyvtár pedig összesen 1089 mü, 1679 kötet és 334 füzetből áll.

A beiratások szeptember 7. 8. 9-ik napjain tartatnak, a felvételi vizsgák pedig szeptember 10-ikén.

A tandíj az operánál 70, a drámánál 30 frt, mely 2 részletben fizethető.

Érdekes az a statisztika, mely az országos színészeti akademiát végzetek hol tartózkodásáról és azok további működéséről szól; férjhez ment közülök 32, meghalt 22, megváltak a színpadtól hetvenen.

Különfélék.

* **Stefánia özvegy trónörökösne** megtakarított pénzéből birtokot akar vásárolni Magyarországon. Hogy hol, azt még nem tudni.

* **A czárné köpenyegé.** Körülbelül egy évvel ezelőtt egy párisi divatkereskedő nyomtatott levelekkel hívta meg az egész párisi elegáns hölgyvilágot termeibe, egy köpenyeg megtekintésére, mely az ő műhelyében készült az orosz czárné számára. A divatárusnőnél csakugyan ki volt állítva egy 150.000 frank értékű remek köpenyeg. Az oroszokért rajongó Párisban ez éppen elégséges volt a divatárusnő hírének megállapítására. A „czárné szállítója“ nemcsak az egész előkelő hölgyvilágot biztosította magának, de hitelezőket is szerzett magának a „czárné köpenyegé“ által. Mivel pedig a hitelezők a megrendelőknél óvatosabbak, a divatárusnő táviratokat és leveleket is mutatott elő Pétervárról, a czári udvartól. Ezen a réven sikerült neki néhány nagyiparossal és nyugalmazott főhivatalnokokkal három millió franknyi kölcsönt kötni. Mikor azután a hitelezők kérni kezdték a pénzüket, a divatárusnő azzal állott elő, hogy az orosz udvartól nem tudja megkapni a pénzt, magának kell érette Pétervárra utazni. El is utazott oda, de nem tért többé vissza. A hitelezők végre elküldötték megbízottjukat Pétervárra s az ott azt a felvilágosítást kapta, hogy a divatárusnő sohasem állott az orosz udvarral összeköttetésben. A „czárné köpenyegé“ sohasem látta a czárné ruhatárát; a divatárusnő egyszerűen csinált egy drága köpenyegét s elkeresztelte a czárné köpenyegének. Az orosz udvar megrendelő levelei és táviratai mind hamisítva voltak. A divatárusnőt megtalálták Pétervár egyik kórházában, hova úgy került, hogy feldöntötte a petroleum-lámpát és rettenetesen összeégette magát.

* **Jó tréfa.** Krajova romániai helység pályaudvarán, a napokban hirtelen letartóztatták Rosetti bukaresti nagykereskedőt, ki épen Párisba készült feleségével és sógorával, Corusa urral. A mig ugyanis a vasuti ékezőben reggelizett, Corusa azt a „jó tréfát“ engedte magának, hogy a szolgálattevő rendőrtisztnak titokban Athanáz rablóvezérként mutatta meg sógorát. A rendőrtiszt nem akarta elszalasztani a jó fogást és letartóztatta Rosettit, bárhogyan tiltakozott is. A veszekedés közben a villámvonat elrobogott a kereskedő feleségével és sógorával együtt. Mint-hogy pedig ez a sógor nem a mostani, hanem az előző Rosettiné bátyja, könnyen meglehet, hogy a „jó tréfa“ csak a szöktetés czéljából kigondolt csíny volt.

* **A varázsfuvola.** Egy párisi lap beszéli, hogy Spanyolország egyik kerületében fuvolászóval választják a képviselőt, illetőleg a jelöltől megkivánják, hogy a T. család birtokában levő fuvolán eljátsza a család nótáját, egy kis románcot. Ez már régi szokás s a T. család elvárja, hogy a jelölt látogatást tegyen nála, a hol szívesen fogadják, megvendégelik, a vendégesség végén pedig zenélni kezdenek. Ekkor kerül a sor a fuvolára és a program-nótára. — Az öreg T. hóbortos ember egy kissé, de mivel nagyon befolyásos ember, a jelöltek rendszeren megtanulnak annyit fuvolázni, hogy elújják a rövid nótát. Az egész nagyon emlékeztet arra az erdélyi köntösre, a mely a kire ráillik, az lesz a bíró.

* **Megbűnhődött konok perlekedő.** Bonni lapok jelentik, hogy az ottani Landgerichtnek, — mint utolsó fórumnak, egy beefsteak miatt indított pörben kellett döntenie. Több mint egy éve annak, hogy ezt a beefsteaket Kölnben találták föl egy törvényszéki ülnöknek. A fiatal jogász a nehezen emészthető ételt már nem tudta megenni, mert a vasúthoz kellett sietnie; fentartással fizetett és aztán panaszt emelt, daczára annak, hogy a vendég, ki akarva kerülni a kellemetlenségeket, visszaküldte neki az 1-20 márkát az ételért és 50 fillér bélyegköltséget is küldött neki. Az ülnök ur, ki — úgy látszik — az

elvet akarta megmenteni, kijelentette, hogy a pénzt csak letétek tekintheti. A bíróság visszautasította a panaszt, ki föllebezett, de végleg elvesztette a pört és most a tetemes perköltségek fizetésére ítéltetett. — Az a beefsteak tehát, melyet meg sem evett, nagyon megfekheti — a gyomrát.

* **Egyformán.** A „Segítség-album“ elkészülteinek idejében történt. A szerkesztő-bizottság elhatározta, hogy az album egy példányát átadja ő felségének a királynak. A fényes díszkötésű album átadásával Jókai Mórt, Nagy Miklóst és Roskovic Ignácot bizta meg. A küldöttség tagjai abban állapodtak meg, hogy — mivel Roskovicnak nincsen magyar díszruhája — „egyformán“, frakkban jelennek meg a király előtt. Meg is tették, mindhárman frakkban, klakkban és lakkban várakoztak a királyi váróteremben az audienciára. Várakozás közben egyszer csak megszólal Nagy Miklós és szemrehányó hangon azt mondja Jókainak, hogy:

— Bátyám uram, nem járja, hogy nem tartod meg ígéreted. Azt mondtuk, hogy egyformán megyünk a király elé, s te mégis másképp öltözködöttél.

Jókai csodálkozva nézett végig előbb önmagán, aztán társain. Nem látott semmi különbséget köztük, mindannyian feketében voltak.

— Hogy másképp öltözködtem? Hiszen tetőtől talpig egyformák vagyunk.

— Csak nyaktól talpig. Lám, mindannyian kopaszok vagyunk, te is, mi is, s te mégis parókával megy a király elé.

Jókai szégyenkezve ismerte el, hogy most az egyszer igazán nem tartotta meg, a mit ígért.

Mikor unatkoznak.

Füredi hírtória.

Jani bácsiról szól a regé. Jani bácsi — hogy a bemutatás se hiányozzék — erősen az ötvenes évekre járó ember volt, piros-pozsgás arccal, mely igazi magyar típus volt. Ifjabb korában nagyon szerette szerelmeiben a lepke természetét követni, virágról virágra szállt, vagy hogy ne szóljak oly képletesen — csapodár volt.

Na de, végre Jani bácsit is utólrta a végzet. A néni — már t. i. nekem néném — addig-addig mutogatta magát egész kedvességében, míg végre Jani bácsi fogoly lett, megköltözte a zsarnok Hymen bilincseivel.

A mézesetek — mondjuk költői szabadsággal, — évek eltelté után Jani bácsi 6 X-ével még mindig nagyon vágyakozott egy kis tiltott szerelmeskedésre. De a néni előtt erősen titkolta. Am a néninek nagyon furta oldalát a Jani bácsi passiója. Biztosan megakart győződni róla, van-e valami igaz a dologban, — vagy nincs.

A fürdővaddal a néni elutazott. Jani bácsi szomorúan kísérte ki a kedves nénit, kit oly soká nem fog láthatni (persze busult, miért nem utazott el elébb), de végre felszarítá a szomorúság (most már öröm) könyeit s vigan bandukolt haza.

Onnan mindjárt a kaszinóba. A régi kollégák örömríadva fogadták a papucskormány mamebukáját.

De Jani bácsi győzte a szóval. A társak nem tudták a néni elutazását, azért hősködött is erősen Jani bácsi a kollégák előtt. Ő már emancipálta magát az asszony befolyása alól.

Volt persze kételkedés.

— Nos, ha nem hiszitek, jertek lakásomra, csapjunk egy grand murit.

A társak elfogadták.

Bemegy Jani bácsi, előszólítja a Miskát s hozatja fel a pinczéből a jobbnál jobb borokat.

Ott ült az öröm az arcokon. Miska bácsi boldog boldogtalannak osztogatta boros csókjait, végre feláll:

— Fiúk, annak öröme, hogy ismét urral lettem, adok . . .

Nem tudom mit akart a Jani bácsi adni, csak annyi bizonyos — ha lehet hinni az irigy nyelveknek, hogy kapott egy jó — köznyelven így hívják — pofont.

???

Kitől? Miért?

A néni — Jani bácsi szerencsétlenségére mikor már vagy két óra hosszáig a vasútra várakozott — Miska bácsi azt nem sejtette, hogy épen késik a vonat — hirtelen eszébe jutott a pincze kulcsa. Ő azt otthon felejtette.

Mi lesz a jó borokból, mit ő orvosság módjára adott fel a szomjas Jani bácsinak.

Hazasietett. Éppen a Miska bácsi toasztjánál érkezett meg, s adta a — csattanós pofot. A vendégek szétszaladtak.

Jani bácsi pedig . . . A szomszédok az rebesgették, hogy Jani bácsi esuful kikapott.

Amde inkább illő hinni Jani bácsinak, ki úgy adja a dolgot elő, hogy megbosszankodva az asszony fellépése miatt, ő tanította meg a jó nénit a — módira. Hgyjük el neki. A néni pedig nem ment vissza a fürdőbe.

Mindig roszkor.

Imádtam egy leányt koromfekete hajáért, égkék szeméért, bájós alakjáért stb. stb. Reggeltől estig futkostam utána, de sohasem beszélhettem vele, mert már valaki más mindig oda-talakodott előttem.

Várjatok csak! gondolám. Egy nap reggel hattól tízig ostromoltam a házukat. Egyszerre kilép és átsiet a tuloldalra; abban a pillanatban egy suhancz utána rohan és zsebét igyekszik megkönyebbíteni egy tárczától. Észreveszem, villámgyorsasággal rohanok oda, a suhancz megugrik; én udvariasan fölemelem a tárczát és észrevétlenül akarom visszahelyezni előbbi helyére; észreveszi, és óh fatum visszafordul s oly hatalmas arczul út, hogy zöldre meg veresre változott minden előttem.

A másik pillanatban ott termettek a rendőrei és hűvörsre tettek. Hiába mondtam az igazságot; tetten értek, még tetézem bűnömöt a hazugsággal. Végre is tíz napra elítéltek. Már mindegy, megnyugodtam benne. De azért felfogadtam, hogy rá sem nézek többet arra a hölgyre.

Kiszabadultam. Senkisémm állott velem szóba. Ha pedig elveszett valami, rögtön hozzám jöttek házmozgást tartani. Egy eszmém támadt. Másnap elbucsztam a várostól. Egy nagy II-od osztályu kupéban egyedül ültem s egy kissé unatkoztam. Oh bárcsak jönne valaki, sóhajtozám. Abban a pillanatban megáll a vonat s két utas száll be. Kívánságom teljesült.

Egyik a kupé tulsó szélében húzódott meg, a másik mellém ült; szóba elegyedtünk. Többek közt monda, hogy az a másik férfi gyanus személység, azért jó lesz vigyázni. Én köszöntem a figyelemzetést. Azonban megtört az utazás, erőt vett rajtam az alom s szundikálni kezdtem. Ekkor a mellettem ülő újra megszólított, hogyha valami értékes tárgy van a kis utitáskában, jó lesz jobb helyre tenni. Én felkértem: ha etalalok szunnyadni, viselné gondját.

Gondját viselte. Mire felébredtem, senkisémm volt a kupéban; se táská, se óra, se láncz. Átkoztam a sorsot, kiabáltam, ütöttem mindent, ami a kupéban volt, kitértem két ablakot, közben véletlenül megütöttem a vészjelzőt; erre a vonat megállott, a kalauz berohan s ijedten kérdé: mi baj? Erre neki rontok, felnyakalom és kérdem tőle, mikor szállt ki a két utas. Ő berántja az ajtót és ott hagy.

Erre eszemre térek és gondolkodni kezdek; gondolataimból a főnök vert fel a számlával: két ablak és a vonat megállítása összesen 24 forint.

Büszkén leolvastam a pénzt, bár magamban majd meghasadt a szívem utána. Most belép a megöklözött kalauz, ki ily szótak rebege: Hallja az ur! ha azt akarja az ur, hogy a legközelebbi állomáson el ne fogassam a rendőrökkel, fizessen nekem 15 frt kárpótlást. Mit volt mit tennem, fizettem. Ekkor aztán magamnak szaladtam, jól agyba-főbe vertem magam. Te buta! nem elég, hogy 50 frt értékű pakkodat, 80 frt értékű óradat és lánczodat ellopják, ha nem aztán még magad csinálsz mellé 39 ft kárt. Ilyen volt az én nagyszerű eszmém.

Végre megérkezve, fogadóba szálltam. Azután, gondolám, jó lesz egy kis hegyi levegőt élvezni. Meglátok egy fenyvest. Ah! nagyszerű lesz annak szagát élvezni. Arra megyek. Meglátok egy gyönyörű kis teremést, kezében lánczon tartva egy óriási kutyát.

tok egy gyönyörű kis teremést, kezében lánczon tartva egy óriási kutyát.

Ah! ah, kaland. Alig teszek egy pár lépést, hát egy szörnyű nagy szelindek fogvicorítva tart a kisasszony kutyája felé, s az volt benne az érdekes, hogy mind a két kutya egyforma volt. Azzal a két kutya egymásnak rohan, a láncz csörög, a két kutya morog, visit, a kisasszony sikoltoz, ki anélkül is szörnyű veszélyben forgott, mert a két kutya majd leverte lábáról.

Én megtartva lélekjelenléteket, odaugrom s mint egy hős, diadalmas arccal hármát jót húzok az egyikre, erre a másik elszalad, a kisasszony ajuldoz, én pedig kétségbeesve veszem észre, hogy a kisasszony kutyáját ütöttem agyon. Lehajlok hozzá, ebben a pillanatban a kisasszony ott terem s egy doronggal olyat sújt fejemre, hogy az agyvelőm megzökkent és mellé igy siránkozott: „Hogy merte maga agyonütni azt a kutyát, melyet nagymamától örököltem.“

Én elszédelegtem onnan, s azon gondolkoztam mi tevő legyek. Ah! megvan!!! Alakitok egy „p e c h l u b b“-ot, mely az én védnökségem alatt fog állani.

M . . . e Pál.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétabangverseny vasárnap és ünnepnapon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, aug. 1-ig zárva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig d. u. 2—5 óráig. — Az itató, kiadó hivatal és az izestár nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10—11 óra közt.

Szeptember 11. A debreczeni munkás dalgyűsület zászlófelavatási ünnepélye a Margit-fürdőben

— **A város képe.** Bizony nagyon meglát-szik a mi városunkon, hogy itt az ugorka-szezon. Az egész város kihalt, a nagy közönség nagyrésze a fürdőbe, fenyvesekbe menekült a meleg, a por elől. A társadalmi élet elvesztette eleven-ségét, a multságok szünetelnek s mi, itthon levő, kik izzadunk a hőség miatt s szívjuk az egészségtelen port, vágytelten gondolunk a távol mulatokra, messze időzőkre.

— **A nyári szinkör és a színészet.** Egy lépéssel előbbre vagyunk Debreczen városa szín-ügye állandósításának kérdésében: annyit tudunk, hogy a színészet állandósításának kérdését megvitatott nagy értekezlet azt az elvet mondta ki, hogy igen is kell nyári szinkör. Tehát ez az előre lépés gazdagabbá tett ben-nünket ismét egy elvvel, melyeknek árjában Debreczenben rendszeren minden lényeges ügy sokáig szokott uszkálni, míg szárazra jut. — A nagy értekezlet ugyanis, mely tegnap délután a nagyerdő Vigadóban összegyűlt, azt az elvet mondta ki, hogy miután szükség van a színészet állandósítására Debreczenben és miután az érte-kezetlet megelőzőleg a színházi bizottság ugyancsak tegnap délután szintén elvben kimondta, hogy a nyári szinkör építését a város magánvallalkozónak nem adja ki (lásd alább), — hosszas vita után kijelölte a szinkör részére azt a helyet, melyen most a k o r e s o l y a t é r terül el. Nagyon természetes, hogy ez a népes értekezlet, mely az elvek szilárdságának magaslatán áll, határozatot nem volt kompetens hozni és ki-ki az ott megjelentek közül csak egy éni véleményét nyilváníthatott.

A közgyűlés, mely tárgyalni fogja valamikor ezt az ügyet, bizonyára tul fog emelkedni az érte-kezetlet elveinek magaslatán és meg fogja gondolni, hogy a város pénztárát megterhelje olyan terhekkel, melyek még csak morális hasz-not sem hajtának. Az értekezletet megelőzőleg a

színházi bizottság tartott ülést. Az ülés első tárgyát képezte Szikszay Gyulának lapunk által is ismertetett kérvénye, nyári színház felépítésének engedélyezése és 2000 frt évi segély végett. A kérvény a tanácstól véleményezés végett a bizottságnak adatván ki, a bizottság azt az elvét mondta ki véleményképen, hogy a nyári színház csak a város építetési föl és nem adhatja ki a színház-építést magánkézre. Hogy a tanács ennek a véleménynek alapján milyen véleménynyel fogja a kérvényt a közgyűlés elé terjeszteni és a közgyűlés milyen határozatot fog hozni, az a jövőbe látók szemei előtt is bizonytalan. A bizottság tárgyalta továbbá Leszkay András szinigazgatónak azt a kérvényét, hogy a téli évad személyzete névsorának bemutatására kitűzött határidőt a bizottság halaszsa el. A színházi bizottság f. év szeptember 1-éig halasztást engedett a szinigazgatónak, fönntartva azt a szerződésadta jogát, hogy ha a nevezett határidőig Leszkay nem nyújthatna be olyan névsort, mely a modern igényeknek megfelel, az 5000 forint szubvenziót tőle megvonja. Hiszen mi tiszteljük a színházi bizottság határozatait; de úgy tudjuk, hogy a mult szezonra esedékes szubvenzió utolsó ezer forintos részletét f. év márczius havában már visszatartotta a bizottság és csak az igazgatónak arra az ügyes kifogására adta ki ismét áprilisban, hogy az akkor bemutatott névsor a nyári társulat névsora. Lett légyen bárhogyan, mi ismerjük a magyar vidéki színészetet és velünk együtt bizonyára a színházi bizottság minden egyes tagja jól tudja, hogy a mely színész májusig nincs szerződve a jövő téli szezonra, az, hacsak valami különös eset miatt nem szerződhetett, nem való Debreczenbe. Érdeklődéssel nézünk elébe a névsornak és a téli szézonnak.

— **A v. közigazgatási bizottság** f. hó 27-én délután ülést tart, melyen a szokásos félévi jelentések fognak tárgyalatni. Ezt megelőzőleg, ugyanaznap délelőttjén gróf Dégenfeld József főispán elnöklelte alatt teljes tanácsülés lesz, melyen a tegnapi tartott tanácsülésről elmaradt és az addig egybegyűlendő, a közgyűlés elé tartozó ügyeket fogja a tanács tárgyalni.

— **A városi tisztviselők** rendszeren kapni szoktak jó minőségű fát nem „kompetencia” képen, hanem pénzért, ölet 5 frtjával. Az igaz, hogy csak 120—150 öl fát szokott így a város adni, de sok szegényebb sorsu tisztviselő jó hasznát vette annak. Az idén ilyen fát sem kapnak a tisztviselők, mert — nincs. A tisztviselők erősen reménykednek, hogy a kir. tanácsos polgármester fog ezen a dolgon segíteni s ha már ilyen fát nem, hát másfélet mégis kapni fognak — jótányos áron. — A mi nem is méltánytalan kérés.

— **Tisztviselők szabadságolása.** Kovács Sándor városi főügyész, egészsége helyreállítása céljából szabadságot kapott, melyet egyik fürdőn töltött el. A szabadságidő lejárt, azonban, mivel egészsége még nem állott teljesen helyre és a kurát még nem fejezte be teljesen, lejárt szabadságidejének meghosszabbítását, illetőleg újabb szabadság időt kér. Egyben fölemlítjük, hogy Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány a közgyűléstől nyert két havi szabadságát mai napon megkezdte s a ma délutáni vonattal M.-Szigetre utazott. A főkapitány az ottani Pável-féle püspök fürdőben fog pár hetet tölteni; helyetteseképp Béer Kálmán alkapitány működik. A városi tisztikarból szabadságon van ezenkívül Bészler Lajos tanácsnok is. Nem mulasztathatjuk el ez alkalommal fölemlíteni, hogy a szabadságoltak, de ez esetben különösen a Bészler tanácsnok resszortjába tartozó ügyek referálása és elintézése felől olyan felületes intézkedések történtek, hogy azok a tanácsbeliek, kikhez ezeket az ügyeket elintézés végett kiosztottak, nem lévén teljesen tájékozottak e szakban, alig, vagy

egyáltalában nem tudják elintézni. Hogy az a fontos szak, mely a szabadságolt tanácsnok munkakörét képezi: a gazdasági ügymenyire látja előnyét, vagy mennyiben szenved a felületesség miatt, annak elbírálásába ezuttal nem bocsátkozunk. Akinek a figyelmesebb gondoskodás a tiszte, az bizonyára segíteni fog ezeken a visszasságokon, melyek ma Debreczen várososa egyik nagyon fontos ügyét: a gazdasági ügyet, nagyban hátráltatják és rontják.

— **Új ügyvéd Debreczenben.** A debreczeni ügyvédi kamara közhirre teszi, hogy Glück Geza ügyvédet, Debreczen székhelyvel, a kamara lajstromába fölvette.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Harmathy Károly vaskohi kir. járásbíró, Harmathy Pál helybeli antiquarius testvérét, a nagyváradi kir. táblához elnöki titkárrá nevezte ki.

— **A jogász és tisztviselői kör,** folyó hó 23-án, saját nyári helyiségében társas vacsorát rendez, diszverseny-tekézzel, mely disztekézzel ismét 5 versenydíjjal van egybekötve és pedig: két arany és két ezüst díjazással. Az ötödik díj mulatsághoz alkalmas naturáliákban lesz kiszolgáltatva.

— **A kánikula kezdete.** A mai nappal kezdve elfoglalta trónját a kánikula: a „kutyahőség”, mely tudvaleg hivatalosan július 20-ikától, augusztus 20-ig szokott tartani. Az idei nagyon szolid arccsal kopogtatott be hozzánk a mai napon, miután az utóbbi esőzések után még kissé hűvös a levegő s tűrhető a hőség. De ki tudja, holnap nem nyílik-e ezer ajak panaszra a „kutyameleg” miatt?! És miután már benne vagyunk a „kuty napok”-ban, nem lenne érdeklődés nélkül való, ha a veszett ebek ellen kiadott, szép apró betűkkel a utográfált hirdetést, mely egy félv iródpapiroson, esőtől elmosódott, olvashatlan szöveggel a hirdetési oszlopokon ragad, — a rendőrhatalóság valamivel a lacsonyabbra függesztetné, hogy a kutyák is elolvashassák, mert eddig édeskeveset respektálták a szájkosárra és porázon-vezetésre kiadott hirdetést. — A kenyéripiacon például gazdátlanul, szájkosár- és poráztalanul állandóan konferenciázik, nyelvüket öltögetve, egész csoportja az ebeknek... Valami modernebb egészségügyi intézkedés bizony nagyon ráférne Debreczen sz. kir. városra.

— **Pompás kirándulás.** Mint már jeleztük, a debreczeni daleylet érdekes kirándulást tervez az országos dalverseny befejeztével. A kirándulás tervezete a következő: Augusztus hó 19-ikén indulás Budapestre 9 órakor, 20-ikán érkezés Fiumeba este 6 óra 40 perczkor, elszállásolás, vacsora. 21-én reggeli után kirándulás Abazziába és visszatérés, ebéd. 22-én Fiume megtekintése, ebéd; délután 4 órakor indulás Velenczébe hajón. 23-án érkezés Velenczébe reggel 6 órakor, reggeli, ebéd, vacsora, a város megtekintése. 24. és 25-én a város folytatólagos megtekintése. Éjjel 11 órakor indulás Velenczéből Triesztbe. 26-án érkezés Triesztbe hajón reggeli 9 órakor, reggeli, ebéd, vacsora, a város megtekintése. Kirándulás Miramaréba és vissza. 27-én Triesztben reggeli, ebéd, vacsora, a város megtekintése. 28-án indulás reggel 5 órakor hajón Fiumeba, érkezés este 9 óra 30 perczkor, ebéd, vacsora. 29-én indulás d. e. 10 órakor Budapestre, érkezés 7 óra 55 perczkor reggel. A kirándulásban hölgyek is résztvehetnek. Az elszállásolásra és étkezésre nagy gond van fordítva és mindezt végig lehet élvezni a II osztályon 90, a III. osztályon 75 frtért. Már eddig is igen számosan jelentkeztek. — Jelentkezni lehet: Torday Gábornál, Krasznay Ferencznel, Péter Gábornál és Tikos Józsefnél. Minthogy a kirándulók száma ki van szabva, jó lesz minél hamarabb jelentkezni, nehogy az illetők kimaradjanak.

— **Katonák jöttek.** A 39. gy. ezred Nagyváradon tartózkodó zászlóalja, ma délben városunkba érkezett s 7 napig itt fognak résztvenni az ezredgyakorlatokon. A zászlóalj a gilányi és salétrom laktanyákban lesz elszállásolva. A tisztetek pedig magán házakhoz lettek beosztva.

— **A „Szabadság” sajtópöre.** A Justh Sándor által Rácz Mihály ellen indított sajtópör, miután a debreczeni esküdtszék határozata feloldatott, — az aradi sajtóbíróshoz került s októberben fog tárgyalatni. Justh védője dr. Barabás Béla aradi ügyvéd, gyomai országy. képviselő lesz.

— **Az éretlen gyümölcsök sorsa.** A rendőrség naponként vizsgálatot tart a gyümölcs-piaczon. Erdeműs kufarnóink között nagy lármá szokott támadni a rendőrség közeledtére, mert nem egyszer esett már meg, hogy éretlen gyümölcsöket irgalom nélkül elkobozták.

— **D'Otero grófnő Karlsbadban.** A Somossy-féle orfeum habituéi közt, néhány hét előtt oly nagy feltűnést keltett D'Otero grófnő, a ki remek gyémántjainak birtokosa lévén, gyémánt királynénak nevezetik, pár heti kúrára Karlsbadba ment B. Gy. magyar főúr kíséretében. Az énekes grófnő több rendbeli fogatot hozott magával, B. Gy. pedig elhozatta a grófnőnek a Berkés Béla zenekarát Budapestről. Ugy a grófnő, mint remek ékszerei, de különösen a magyar cigány az egész fűrdő közönség beszéd tárgyát képezi. A cigányok, a kik a vélszi herczegtől ajándékba kapott diszruhában igazán szívhez szólóan játszanak, nem csak az itt lévő magyarokat, — de a más nemzetbelieket is egész extázisba hozzák, kik nem győzik a magyar cigányzene páratlan szépségét magasztalni. Nem érdektelen tudósítónk azon megjegyzését is közölnünk, hogy a gyémánt-királynő, egészségének helyreállítására magyar orvos tanácsát és pedig éppen a debreczeni fiatal orvos: Dr. Káli Hegedűs Józsefét kérte ki.

— **Debreczeni tűzoltók Konstantinápolyban.** Mint már említettük Széchényi basa gróf 30 éves jubileumának megünnepelesére a magyarországi tűzoltó intézmények mindenike küldöttségileg képviseltette magát s így Debreczen is már napokkal előbb a tűzoltó egyesületet nevében Gyürky Sándort és Tihanyi Samu drt küldte fel a török fővárosba, Szikszay Gyula főparancsnokkal élükön. Konstantinápoly ez alkalommal valóságos magyar-lázban volt. A konstantinápolyi török, francia, angol és német lapok a nap legfontosabb eseményeként tárgyalták folyton a magyar tűzoltók viselt dolgait — s gróf Széchényi Ölon pasát, valamint a magyar tűzoltókat egy a szultán udvara, mint a lakosság a szó szoros értelmében megünnepelte. A mult hétfőn a sztambul pálya udvarban közönség várta a magyar tűzoltókat s hosszan tartó élénk ovációval fogadta kik szerencsésen meg érkeztek a kitűzött időben. A pályaudvaron megjelent Széchényi pasa is teljes díszben, tűzoltó tisztikara élén. A tisztelgés után Széchényi pasa gazdagon megvendégelte a társaságot mi közben Mavrogeni Woods és Blaunt pasák üdvözlő beszéde után dr. Major székesfehérvári főorvos emelt első ízben poharat. Érdekes köszöntő volt továbbá dr. Karácsonyi Imre győri kath. tanító képezdi igazgató felköszöntője, melyet török nyelven mondott el. Felköszöntötték I. Ferencz József magyar királyt, poharat üritettek a török-magyar testvériségért. Kedden volt a zászló szentelési ünnepély. Széchényi pasa, hogy a tűzoltóság ovációját viszonzza, gyönyörű aranszélű nemzetiszin selyem zászlóval lepte meg a budapesti önkéntes tűzoltó testületet, mely az egész mozgalmat megindította s az ünnepélyt rendezte. A zászlószentelés Calice báró konstantinápolyi nagykövet feleségének zászlóanyasága mellett nagy ünnepélyességek mellett zajlott le. Az ünnepélyt társas-ebéd követte. mely után Bárány főparancsnok átadta a pasának a magyarországi tűzoltó testületek ajándékát, egy pompás magyar fogatot, melynek bakján egy nagybaisu legény ült, csakis subában. Széchényi basa elfogadta az ajándékot s helyet foglalva a kocsiban, valóságos diadalmenetben vonult fel a Perlszállóba. — Ezzel megkezdődött a többi ajándékok és feliratok átadása. — Géczy Ferencz budapesti polgár két egyesületi jelvényt nyújtott át a pasának, felkérve azt, hogy az egyiket adja át a szultánnak. A szultánnak annyira megtetszett a Magyar Egyesület jelvénye, hogy a másik darabot is elkérte a pasától, hogy mind a kettőt kéze-lőjén viselhesse. Ezt hajnali 2 óráig tartó hangverseny követte. Szerdán, csütörtökön és pénteken még ott maradtak a magyar vendégek megtekinteni a török főváros nevezetességeit. Pénteken a szultán, hogy a magyar tűzoltók iránti rokonszenvét kimutassa, olyan pompát fejtett ki, a milyen a konstantinápolyiak állítása szerint évek óta nem fordult elő.

hogy egy anekdotát mondjon el az előkelő kö-
rökből, vagy hogy egy bált előtte részletesen
leírjon.

A fiatal leány nem gondolta meg, milyen
kint okozott Fortunatonnak gyönyörűségeinek
említése. Ugy vélte, hogy olyankor boldogan és
vidáman, bizalmasan egy gróf vagy egy báró
vállára támaszkodva ragyogó szemekkel nevető
ajakkal valczert tánczolt.

Ki nem tapasztalta a féltékenységet, melyet
egy valczer kelt bennünk, ha a szép feleséget
egy más férfi tánczba viszi, mialatt a zene ked-
ves dallammal kíséri? Csak az ki sohase szerel-
tett, — nem azon pillanat titkos gyötrelméről
ha egy más férfi szeméink előtt minden aggó-
dás nélkül szivhatja szép hajának illatját egy
kedves leánynak; s hallhatja annak szivdo-
hogását.

Csupán a szeretett feleség egy pilantása
képes lecsilapítani. Egy pillanat mely nyíl gya-
nánt csak tánczoló páron áthat, mely felkeres
bennünket s mondja: „En elmentem tőled, de
lelkem veled van, szivdobogásaim, melyeket érzesz
neked szólnak, azt hiszi, hogy ő tart karjaiban
csalódik. Testül lelkestül csupán tied vagyok!

E vigasz hiányzott a szegény szerelmesnek
s a hideg téli estéken gyakran önkénytelenül
megállott, ha egy-egy hang a pompás hercegi
paloták nyitott ablakaiból füléhez jött, vagy ha
egy őrségi patricziusi palotához egy egész sor
kocsit látott tartani. Sok ideig nézte a pompás
fényben ragyogó ablakokat azon titkos óhajjal,
hogy valamely ablaknál a szeretett leányka ar-
czát megpillanthatja.

Camilla mindezekről mit sem tudott. Az
asztalnál naivan csevegett azon benyomásokról,
melyeket benne a bálünnepélyek keltettek, meg-
nevezte leghűbb tánczosai nevét, a nélkül, hogy
sejtette volna, hogy ezáltal fájdalmat okoz Ven-
turellinek s gyűlötséget kelt Venturelliben irán-
tuk, kitarató tánczosai, udvarlói iránt.

Egy hét mult el s Camilla a királyi szin-
ház páholyában még mindig hiába várta Ven-
turelli látogatását, melyen elég érthetően köve-
telt. A következő vasárnap e dolog újra szóba
került.

— Nos, Venturelli — mondá, — a mi
színházunk Önnek csakugyan nem tetszik?

— Nekem, de hogy Signora. Ellenkezőleg,
a királyi színház nekem rendkívüli mód tetszik.

— Persze, tetszik Önnek... kívülől.
Igaz, nincs is messze innen. Az egész héten nem
jött színházba!

— Bocsásson meg Signora; minden este
ott voltam.

— S még sem látogatott meg.

— Mert sokan voltak páholyában s én
nem vagyok hozzá szokva az elegáns világgal
társalogni. Oly kevésse van bennem meg azon
szellem, melyet ezen társaság követel, hogy bar-
rátainak ragyogó körében fekete foltot képeznek.

Camilla türelmetlen mozdulatot tett s aka-
ratlan felkiáltott: „Ha Ön azt hiszi, hogy azon
urak okosak, úgy nagyon csalódik.

Most a bankár is szükségesnek látta, hogy
beleszóljon a vitába s tréfásan mondá: „Hát
nem látja ön kedves Fortunatoj hogy Camilla
bosszus? Most a páholy az ő trónja; ismerősei
mind odajönnek, hogy hódolatukat bemutassák,
egyedül ön hiányzik.“

„A signorának sokkal többen mutatnak be

hódolatot, semmint az enyémet nélkülözne“ vi-
szonzá Fortunato, de mostantól fogva nem fo-
gok hiányozni.

A dolog ezzel befejezettnek látszott.
Két nappal később a királyi színházban
azon előadások egyike volt, melyen az előkelő
világ legelőkelőbbjei mintegy légyotton találko-
znak. Mintegy varázsszóra gyűlnek össze vala-
mennyen a szép asszonyok s leányok, az arisz-
tokracziának valamennyi magasrangu s elegán-
cziájáért magasztalt nő. Egy páholy sem üres,
egy toilette sem avult divatu.

Minden hizeleg itt a szemnek; azt mond-
hatná az ember, hogy a hölgyek ez alkalomra
tartják nemcsak legbecsesebb ékszereiket s leg-
gazdagabb öltözékeiket, hanem legbájosabb mo-
solyukat s legcsábítóbb pillantásaikat is.

(Folyt. köv.)

Idagének névsora.

Bika szálloda.

Brunner Ferencz Bpest, — Stadler kereskedő Bpest
— Fischer kereskedő Bpest, — Wilms kereskedő Bécs —
Sonenfeld kereskedő Bécs, — König utazó Bécs, — Lövy
kereskedő Bécs, — Heller kereskedő B-Bánya, — Bleier
kereskedő Bécs, — Lukács kereskedő Bécs, — Rosenfeld
kereskedő Bpest — Klein Fülöp N-Várad —

Angol királyi szálloda.

Dr. Mihályfi N-Várad, — Csanády Ferencz birtokos
Vértes, — Czine Aurélia Fogaras, — Leidler Ottó Bécs,
— Hoselitz József Bécs, —

Fehérlő szálloda.

Klobusiczky Béla földbirtokos Maros-Petri, — Fried
Ferdinánd utazó Bpest, — Hartman József kereskedő
Bpest, — Köller Rudolf utazó Remscheid, —

Fronner szálloda.

Kranzthor utazó Bpest, — Bertl utazó Bécs. —
Lauring utazó Krákö, —

Spiritisztikai előadás.

Both Dezső spiritista, ki Európa leg-
nagyobb városaiban nagy tetszéssel működött s
József főherceg és több fejedelem előtt produ-
kálta magát sikerrel,

csütörtökön e hó 21-én, este 8 órakor,
nagy spiritisztikai előadást tart

a „DEBRECZEN“ söracsarnokban.
Belépti-díj 30 kr.

Szünet alatt egy helybeli zenekar működik.

Esős időben az előadás másnapra
halasztatik.

Üzlethelyiség,

tágas, élénk helyen. lehetőleg
portállal és nagy kirakat-abla-
kokkal, azonnal, vagy augusz-
tus 1-én való átvételre, keres-
tetik. Ajánlatok „Üzlethelyi-
ség“ jegy alatt Schaleck
Henrik hirdetési irodájába
(Wien, I.) küldendők.

Férfi Chiffon ingek

a hirneves SCHROLL-féle Chiffonból,
1 frt 90, 2 frt 20, 2 frt 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők.

Harisnyák, keztyűk.

Napernyők.

ESERNYÖK.

Kész mosó gyermekruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

SZABÓ LAJOS FIAI

czégnél.

TÓTH TESTVÉREK

DEBRECZEN.

Czeplé-utca, városházépület.

A legolcsóbb

leszállított árak mellett ajánljuk

tavaszi és nyári női

FELÖLTŐINKET.

DIVATOS RUHA-SZÖVET

Levantin, Delin, Zephir, Bat-
tist, Muszlin

és mindennemű szabósági hozzávalóinkat.

Férfi-gyapjukelméinket és férfi-bélésneműinket

kiárusítani szándékozván

rendkívüli olcsó

leszállított árakon ajánljuk a

n. é. közönség b. figyelmébe.

Női ruhaszövetek, gyapju Voile-ok.

MOSÓ VOILE-ok, BATIST, ZEPHIR, ATLAS-SATIN,

Vásznak. Kész fehérneműek.

SZÖNYEGEK, FÜGGÖNYÖK,

ágy- és asztalterítők,

SZABÓ LAJOS FIAI czégnél.

Leszállított árak az egész idény alatt.

MINDENNEMŰ KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

Debreczenben, Főpiazcz, Sz. Nagy Károly-ház. — Ajánlja magát mindentéle

gyors és pontos elkészítésére.

Eivállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott íveket.

ET-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZMŰVEKET

arany, ezüst és színyomatban;

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközölköztetik.

A papír gyári árban számítatik.

HIRDETÉSÉRÉT a kiadásomban napor kint megjelentő „DEBRECZENI HIRLAP” ban legelőcsönöarú számítva közléteszek.

KUTASI IMRE

könyv- és könyomda tulajdonos.

MINNEN LONDON

DISZOKLEVÉL 1871

a legjutányosabb árakon felvállaltatnak.